

Minuta

cele de a VII-a reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru

Programul Operațional Infrastructură Mare - POIM 2014-2020

BUCUREȘTI, 29 iunie 2018

În data de 29 iunie 2018 a avut loc la București, la Rin Grand Hotel, sala București A, cea de a VII-a reuniune a Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 (CM POIM 2014-2020).

Participanți: Membrii cu drept de vot și observatorii CM POIM, membrii cu drept de vot și observatorii ai SCS Mediu, SCS Transport și SCS Energie, reprezentanți ai CE, JASPERS, BEI și BERD. Lista completă a participanților este atașată prezentei minute.

Scopul reuniunii: aprobare minutei și a ROF a CM POIM, aprobarea propunerii de modificare a POIM, prezentarea cadrului de performanță al POIM, examinarea progreselor în implementarea POIM (stadiul apeluri de proiecte POIM, stadiul pregătirii portofoliului de proiecte, inclusiv previziuni) și stadiul implementării fizice și financiare POIM (contracte/plăți și rambursări pentru anul 2018), precum și discuții cu privire la principalele probleme și soluții identificate în implementarea POIM.

1. Cuvânt introductiv:

Reuniunea a fost deschisă de dl. Cătălin GHERAN, director general al AM POIM și președinte al CM POIM, care a salutat prezența dlui. Lucian ȘOVA, ministrul transporturilor, a secretarilor de stat, dl. Dan PAXINO din partea MFE, respectiv dl. Attila GYÖRGY din partea MFP, a reprezentanților Băncii Europene de Investiții, dl. Flavio Schiavo Campo, a reprezentanților Comisiei Europene (CE), dl. Carsten RASMUSSEN, Șeful Unității Romania, precum și a tuturor participanților la reuniune, subliniind importanța POIM, atât din perspectiva alocării financiare cât și a domeniilor strategice reunite în acest program: transporturi, mediu și energie.

Dl. Lucian ȘOVA a menționat faptul că prezența dumnealui în cadrul reuniunii marchează semnificația pe care ministrul transporturilor o dă problemelor în legătură cu dezvoltarea infrastructurii de transport cu finanțare din fonduri Europene, respectiv a faptului că la nivelul ministerului și OI Transport se fac toate eforturile pentru ca întârzierile constatate să fie remediate. Dl. ministru ȘOVA a ținut să asigure pe toți participanții la reuniune că la nivelul Ministerului Transporturilor obiectivele aferente implementării proiectelor cu finanțare POIM 2014-2020 sunt prioritare și și-a exprimat dorința ca pe viitor parteneriatul cu Comisia Europeană să devină mai strâns, mai eficient și mai productiv.

Dl. Octavian Dan PAXINO, Secretar de Stat în cadrul MFE, a prezentat succint progresele înregistrate de POIM începând cu trimestrele 3 - 4 ale anului trecut și până în prezent:

- Pana la 15 iunie 2018 au fost semnate 185 de proiecte contractate în valoare eligibilă de 6,61 mld. euro, reprezentând o rată de contractare de 52% față de 33% raportată la ultimul CM POIM din 29.12.2017;

- Cheltuielile certificate de către Autoritatea de Certificare și solicitate CE pentru rambursare sunt de 1,4 mld. euro, înregistrând un nivel de certificare de 12,6 % și o rată de absorbție de 10,21%;
- Sistemul de management și control POIM a fost auditat de Comisia Europeană fiind confirmată acreditarea obținută în august 2017;
- Condiționalitățile ex-ante aferente POIM sunt îndeplinite cu o singură excepție care vizează calendarul de punere în aplicare a măsurilor economice asumate de România prin planul Național de gestiune a deșeurilor.

DL. Secretar de stat PAXINO a subliniat numeroasele demersuri întreprinse pentru a accelera pregătirea și implementarea proiectelor, printre care:

- modificarea legislației pentru a crește gradul de supra contractare;
- emiterea de acte normative pentru a crește ritmul de execuție a lucrărilor și pentru a susține fluxul de numerar la nivelul contractelor;
- contractarea de asistență tehnică specializată din partea instituțiilor financiare internaționale pentru toți beneficiarii strategici;

Totodată a precizat ca POIM nu va înregistra un risc de dezangajare în anul 2018 și nici în anul 2019.

DL. Secretar de stat PAXINO a continuat cu prezentarea dificultăților întâmpinate în implementarea programului, respectiv:

- Întârzieri în procesul de pregătire al proiectelor coroborat cu scăderea calității serviciilor firmelor de consultanță/beneficiarilor, existând riscul de a nu îndeplini indicatorii de performanță la finele anului 2018 pentru anumite priorități, ceea ce va conduce la realocarea rezervei de performanță aferente acestora către sectoarele care și-au atins acești indicatori;
- Situația sectorului de energie unde se înregistrează o lipsă de cereri de propuneri de proiecte, la nivelul POIM fiind organizată în perioada mai - iunie a.c. o caravană în cinci orașe din țară, cu scopul de a discuta cu potențialii promotori de proiecte problemele cu care se confruntă, fiind identificată necesitatea de a revizui strategia de finanțare pe anumite axe prioritare din acest sector;
- Necesitatea asigurării funcționalității sistemelor de management integrat al deșeurilor, aceasta problema fiind urmărită la nivel de guvern, într-un demers comun al Ministerului Fondurilor Europene și al Ministerului Mediului. De asemenea va trebui stabilit calendarul de punere în aplicare a instrumentelor economice asumate prin PNGD pentru a evita o suspendare a Fondurilor alocate acestui tip de investiții prin POIM (pentru sectorul de apă, data de 31 decembrie 2018 reprezintă termenul final de conformare).

În continuarea reuniunii a luat cuvântul Secretarul de stat în Ministerul Finanțelor Publice, dl. Attila GYÖRGY, care a prezentat realizările înregistrate în cadrul rambursărilor POIM la nivelul Autorității de Certificare și Plată, respectiv: certificarea a 6 din cele 8 declarații de cheltuieli, respectiv certificări în cuantum de 1,4 miliarde de euro. În ceea ce privește fluxurile financiare la zi și plățile efectuate către AM POIM au însumat 5,6 miliarde RON echivalentul a 1,206 miliarde de euro din care pre - finanțare 3,2 milioane de euro, diferența de aprox. 1,202 mld. Euro fiind din rambursări.

DL. Carsten RASMUSSEN, a luat apoi cuvântul și a subliniat particularitatea POIM, în special pe segmentul de transporturi, respectiv: “preluarea” agreată de Comisia Europeană, a unui număr mare de proiecte nefinalizate din POS T, provocarea fiind finalizarea acestor proiecte în termenul limită stabilit respectiv în cursul anilor 2018 și 2019 și focusarea pe implementarea proiectelor noi care sunt contribuția actualii perioade de programare, întârzieri înregistrându-se pe sectorul rutier. De asemenea a mai subliniat următoarele aspecte:

- În sectorul de deșeuri, există unele întârzieri, obiectivele au fost finalizate dar contractele de operare nu sunt încă semnate;

- CE așteaptă răspunsul statului român la scrisoarea CE privind riscul pre- suspendării fondurilor alocate prin POIM pentru sectorul deșeurilor, răspunsuri care trebuie să clarifice în special aspectele legate de implementarea instrumentelor economice.

În continuarea reuniunii a luat cuvântul dl. ministru ȘOVA care a menționat că la acest moment există 30 de apeluri lansate acoperind 99% din alocarea axelor pe sectorul transport. Din cele șapte proiecte majore pe care OI T le-a planificat a fi transmise la CE în 2018, deja două au fost transmise iar indicatorii de etapă, aferenți rezervei de performanță pe axa de transport, au fost îndepliniți.

Dl. ministru a mai precizat că la nivelul MT se derulează o activitate amplă de monitorizare a șantierelor aferente proiectelor de construcție de infrastructură, astfel încât cei 4 Secretari de stat (cărora pe lângă celelalte responsabilități specifice, le-a fost repartizat câte un segment de autostradă, în mai multe loturi, în diverse faze de execuție) participă de două ori pe lună la vizite pe șantiere împreună cu reprezentanții autorităților locale, cu prefecți și cu președinți de consilii județene.

Dl. ministru a amintit că pe toate șantierele în execuție nu mai există nici o barieră administrativă în calea activității constructorilor, fiind făcute toate exproprierile de care era nevoie, existând toate autorizațiile de construcție și fiind luate măsuri ca acolo unde se întâmplă să mai existe disfuncționalități să fie eliminate, în colaborare cu autoritățile locale. A fost evidențiat faptul că pe unele șantiere mobilizarea este sub nivelul graficelor asumate de constructor, problemă pentru care se caută soluții la nivelul ministerului. De asemenea, pentru loturile 3 și 4 de pe Autostrada Sebeș-Turda, care sunt într-o fază de execuție foarte avansată, nu s-a ajuns încă la un acord cu antreprenorii în vederea recepționării lucrărilor, dl ministru precizând că nu dorește nici un fel de compromis în sensul de a recepționa și a pune în circulație sectoare de drum plătite corect, care să fie susceptibile de nerespectarea standardelor de calitate.

În ceea ce privește autostrada Sibiu - Pitești s-a precizat faptul că nu există nicio intenție din partea ministerului și a companiei de autostrăzi de a lansa licitații pentru loturile 2, 3 și 4 înainte de obținerea acordului de mediu.

Dl. ministru ȘOVA a ținut să mulțumească Băncii Europene de Investiții și dlui Flavio Schiavo Campo cu privire la sprijinul acordat, în special în ceea ce privește pregătirea viitoarelor proiecte, precum autostrada Moldova -Transilvania, în baza unei analize realiste și pragmatice ale celor mai bune opțiuni de realizare a legăturilor rutiere.

În continuarea reuniunii, dl. Gheran a dat cuvântul reprezentantului Asociației Pro Infrastructura, dl. Ionuț Ciurea și reprezentantului FADIDA, dl. Vasile Dărăban pentru a adresa câteva întrebări ministrului transporturilor.

Dl. Ionuț Ciurea a contra argumentat declarația ministrului transporturilor cu privire la eliminarea tuturor barierelor administrative în calea activității constructorilor, dând exemplul problemei întâmpinate cu stâlpii de electricitate de pe autostrada A3 de la intrarea în Municipiul București, a problemei exproprierilor suplimentare nerezolvate pe secțiunea Sebeș - Turda, lotul 2 și lotul 1 (în nodul Sebeș) și a celei de la Râșnov/Cristian unde nu e obținută autorizația de construire, nu sunt finalizate exproprierile și nu este gata proiectul tehnic.

Ulterior, dl. Ciurea a solicitat dlui ministru ȘOVA clarificarea aspectelor legate de faptul că secțiunea 4 din autostrada Sibiu-Pitești ar fi fost scoasă deja la licitație, în ciuda faptului că nu există încă acord de mediu pentru loturile 2,3 și 4 și a întrebat dacă ANAP a acceptat această documentație de atribuire. De asemenea, față de procedurile de evaluare a licitațiilor publice, dl. Ciurea a solicitat informații cu privire la procedura de certificare a constructorilor.

Dl. ministru ȘOVA a răspuns solicitărilor adresate de dl. Ciurea, menționând că problematica stâlpilor de pe A3 este la nivelul constructorului, exproprierile aferente fiind rezolvate de mai bine de trei săptămâni, iar în ceea ce privește alte exproprieri nerealizate a precizat ca nici un șantier nu stagnează din cauza unor chestiuni tehnice care țin de administrație, documentațiile aferente exproprierilor fiind procesate la nivelul CNAIR și MT în maxim două săptămâni. De asemenea, MT intervine și sprijină procesul de obținere a autorizațiilor unor deținători de utilități pentru care antreprenorii au responsabilități.

În ceea ce privește proiectul Sibiu - Pitești secțiunea 4, ministrul a menționat ca documentația a fost în prealabil transmisă la ANAP în vederea evaluării, cu scopul de a reduce termenele, dar și pentru a asigura o mai bună pregătire a documentațiilor de licitație înainte de a le oficializa și de a le pune pe site în vederea lansării licitației.

Despre certificarea constructorilor, dl. ministru Șova a precizat ca acest obiectiv va fi realizat însă nu a menționat un termen limită, având în vedere că o certificare a companiilor este un proces complex, cel mai important aspect fiind capacitatea celui care evaluează de a răspunde rezonabil la standardele privind liberul acces la piață.

Dl. Carsten RASMUSSEN a intervenit în discuție și a precizat că la acest moment ar fi bine să se discute cu privire la viitoarele proiecte pe sectorul de transport ce urmează să fie finanțate din fonduri europene în următoarea perioadă de programare, mai ales că România va beneficia de o creștere a alocării financiare cu 58% față de actuala perioadă, în condițiile în care Ungaria va avea creștere de doar 24%. Acesta a criticat atitudinea CNAIR cu privire la problematica prioritizării și lansării proiectelor de infrastructură, dând exemplul autostrăzii Sibiu-Pitești unde, deși nu există acordul de mediu, deja documentația de atribuire pe un lot urmează să fie lansată. De asemenea, a atras atenția asupra duratelor extrem de mari cu privire la evaluarea de către comisiile de evaluare a ofertelor în cadrul unui contract de achiziție publică, licitații care durează uneori până la 3 ani de zile și a dat exemplul drastic al Bulgariei care, într-o situație similară, a securizat activitatea comisiilor de evaluare prin excluderea persoanelor care nu performau și mobilizarea comisiei în cadrul unei baze militare până la finalizarea procedurii de licitație. În ceea ce privește contestațiile numeroase la procedurile de atribuire, a fost propusă ideea unei taxări a contestatarului, taxa care să fie stabilită într-o modalitate pragmatică, care să stopeze abuzurile, dar să nu limiteze accesul la instanță a celor îndreptățiți.

Ulterior dl. RASMUSSEN a adus în discuție proiectul magistralei de metrou M6, care la acest moment se afla în analiză la nivelul Comisiei Europene, precizând ca decizia urmează să fie transmisă autorităților române în următoarele 2 luni, deși răspunsul ar fi putut veni mai devreme în condițiile în care proiectul ar fi fost mai bun și nu ar fi necesitat clarificări și detalieri suplimentare.

Reprezentantul FADIDA, dl. Vasile Dărăban, a solicitat ministrului transporturilor detalii cu privire la emiterea unui nou ordin cu prevederi noi în contextul problematicii aferente ordinului nr. 1835/2017 privind Normele tehnice privind condițiile de proiectare și amplasare a construcțiilor, instalațiilor.

Dl. ministru ȘOVA a precizat faptul că în săptămâna 02-06.07.2018 va fi modificat ordinul în sensul celor susținute de majoritatea antreprenorilor din domeniu.

De asemenea dl. ministru ȘOVA a ținut să mulțumească pentru ideile constructive din partea dlui RASMUSSEN, menționând apoi câteva aspecte cu privire la funcționalitatea ARF: a fost inițiat memorandumul în guvern în vederea realizării de noi angajări urmând ca la rectificarea bugetară să fie finanțate posturile suplimentare iar modificările de management făcute în urmă cu câteva luni au îmbunătățit funcționalitatea ARF, conform cerințelor Comisiei Europene.

2. Aprobarea Minutei celei de-a IV-a reuniuni și celei de-a V-a reuniuni extraordinare a CM POIM și modificările ROF CM POIM

Președintele CM POIM, dl. Cătălin GHERAN a supus la vot aprobarea minutei celei de-a VI-a reuniuni a CM POIM, care a fost aprobată cu unanimitate de voturi.

Ulterior a luat cuvântul dna. Irina Radu din partea AM POIM, pentru a prezenta modificările componenței Comitetului de Monitorizare POIM (CM POIM):

- actualizarea denumirilor unor direcții generale din cadrul ministerelor implicate ca urmare a redefinirii cadrului instituțional și a reorganizărilor;
- modificări prin procedură scrisă a membrilor CM POIM:
 - ca urmare a retragerii Fundației Terra Mileniul III, conform criteriilor și metodologiei inițiale cele agreeate din 2015, AM POIM a organizat o procedură de selecție a unui alt ONG de mediu și a fost selectat un nou membru în comitet și în cele 2 Sub-comitete și anume **Societatea Ornitologică Română**;
 - introducerea tot prin procedura scrisă a unor observatori respectiv:
 - în CM POIM: Asociația Română a Băncilor (ARB) și Federația Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară pentru sectorul apă și apă uzată (FADIDA)
 - în SCS Mediu: Asociația Română a Inginerilor Consultanți (ARIC), Asociația Parteneriat pentru Proiecte și Fonduri Europene și Direcția Generală Relații Financiare Internaționale din cadrul MFP
 - în SCS Energie: Primăriei Municipiului București (PMB);

Au fost prezentate, cu mențiunea că vor fi supuse votului și 2 propuneri de introducere în calitate de observator în SCS T și în CM POIM a Asociației Civice Moldova vrea autostradă, respectiv a FADIDA în calitate de observator în SCS MEDIU. Cele 2 propuneri au fost supuse apoi votului membrilor CM, acestea fiind aprobate cu unanimitate de voturi.

3. Stadiul îndeplinirii condiționalității ex-ante pe deșeuri

În continuare, dl. director Cosmin Teodoru din partea Ministerului Mediului a făcut o scurtă prezentare cu privire la stadiul condiționalităților ex-ante în sectorul deșeuri:

- Îndeplinirea condiționalității și anume Planul Național de gestionare a deșeurilor respectiv Planul Național de Prevenire a generării deșeurilor, care au fost aprobate la sfârșitul anului 2017. De asemenea, la solicitarea CE au fost incluse în legea cadru a deșeurilor obiectivele actualizate pentru deșeurile municipale și anume țintele de 50% și obiective clare pentru deșeurile provenite din construcții și demolări.
- În ceea ce privește utilizarea instrumentelor economice pentru a stimula atât colectarea selectivă cât și implementarea sistemelor de management integrat al deșeurilor la nivelul întregii țări, Ministerul Mediului a elaborat un act normativ care cuprinde:
 - reglementarea sistemului *plătește pentru cât arunci* inclusiv *implementarea unui tarif diferențiat* pentru populație fiind introduși și indicatori de performanță pentru serviciile de salubritate;
 - responsabilitatea financiară a producătorului care va finanța sistemul de colectare transport și sortare a deșeurilor municipale în măsura în care în deșeurile respective se găsesc ambalaje pentru care acel producător este responsabil;
 - taxa de depozitare.

Dl. Carsten RASMUSSEN a precizat că, în lipsa răspunsului autorităților române la scrisoarea de pre-suspendare transmisă de CE, va fi inițiată procedura de suspendare a plăților pe sectorul de deșeuri. Mai mult, acesta a atras atenția că deși termenul de soluționare pentru condiționalitatea pe deșeuri a fost depășit de mai bine de un an și jumătate, România nu și-a onorat angajamentul pe acest palier, fapt ce poate conduce la demararea procedurii de suspendare a plăților.

Dl. Adrian Moraru, IPP România, a luat cuvântul și și-a exprimat nemulțumirea față de prezentarea dlui Teodoru, în special cu privire la modul în care au fost prezentate informațiile la nivelul Comitetului de Monitorizare, în contextul inițierii procedurii de suspendare a plăților pe sectorul de deșeuri. De asemenea dl. Moraru a solicitat informații suplimentare despre modul în care sunt gestionate cele 10 proiecte nefuncționale pe sectorul deșeuri (SMID-urile de pe POS Mediu), inclusiv care este termenul limită pentru finalizarea acestora.

Dl. Teodoru a răspuns menționând faptul ca ceea ce a prezentat Ministerul Mediului sunt chiar prevederile proiectului de act normativ care este in procedura de avizare interministeriala si care se va aproba in cel mai scurt timp de catre guvern.

Dna. Oana Arat, director general adjunct DG PEIM, a precizat ca din punctul de vedere al AM POIM, data de 31 martie 2019 este termenul limită pentru finalizarea proiectelor nefuncționale, acestea nu sunt proiecte fazate, sunt 14 proiecte din care 4 sunt închise iar pentru restul de 10 la acest moment infrastructura este finalizată și se caută soluții la problema delegării pentru transportul și operarea acestor depozite de deșeuri.

Dl. Carsten RASMUSSEN a clarificat problema vis-a-vis de condiționalitatea pe deșeuri din punctul de vedere al Comisiei Europene subliniind ca s-au făcut progrese din partea României însă aproape niciuna dintre investițiile CE în sectorul deșeuri făcute până în prezent nu sunt în totalitate funcționale (proiecte din vechea perioadă de programare sau proiecte fazate). La acest moment problema nefuncționalității acestor investiții pe sectorul deșeuri e legată de procedurile de achiziții pentru delegarea transportului și operarea acestor depozite de deșeuri, existând contestații.

Dl. Carsten RASMUSSEN a mai precizat că MFE va sprijini ADI-urile în problematica operării gropilor de gunoi cu consultanță specializată BEI, inclusiv în întărirea capacității administrative ale acestor entități. Acesta a amintit că se lucrează împreună cu reprezentanții Ministerului Mediului, prin intermediul unor noi instrumente de finanțare (SRSS), pentru consolidarea legislației aferente sectorului, astfel încât aceasta să fie respectată și aplicată, având în vedere că la acest moment nu sunt utilizate instrumente coercitive cum ar fi amenzi sau intervenția gârzii de mediu si a mai precizat faptul ca CE este de acord cu numirea unei autorități pentru reformarea sistemului de deșeuri.

Dl. Adrian Moraru a solicitat includerea în minuta reuniunii a tuturor aspectelor discutate și și-a exprimat nemulțumirea față de lipsa de implicare a autorităților în rezolvarea problemelor pe sectorul mediu.

Președintele CM POIM a făcut precizarea că propunerea de răspuns a României la scrisoarea de pre-suspendare a Comisiei a intrat în ședință de guvern pentru a se stabili care este forma finală care va fi asumată.

4. Modificarea POIM 2014-2020 conform Deciziei COM C(2018) 2096/29.03.2018 și propuneri noi de modificare

Dl. Cristian Mărișteanu, director adjunct în cadrul AM POIM, a prezentat succint modificările pe fiecare dintre cele 3 sectoare POIM, după cum urmează:

- în sectorul transporturi (naval), în cadrul obiectivelor specifice 1.3 și 2.4 completarea în tipurilor de acțiuni specifice prin menționarea explicită asupra structurii portuare; subsecvent tipurile de beneficiari eligibili vor fi completate prin menționarea clară a operatorilor portuari și de asemenea se va menționa faptul că proiectele vor putea contribui și la creșterea volumului de pasageri, asigurând astfel mobilitatea și conectivitatea populației care trăiește în regiunea Delta Dunării;
- în sectorul mediu propunerile de modificare vizează: actualizarea prevederilor programului operațional cu privire la planul național de gestionare a deșeurilor, aprobat prin HG 942/2017; completarea categoriilor de beneficiari eligibili cu Ministerul Mediului și alte instituții publice

cu rol în gestionarea deșeurilor în cadrul O.S 3.1.; introducerea posibilității finanțării depozitelor de deșeurii industriale cu respectarea condițiilor privind legislația de ajutor de stat, principiul poluatorul plătește și încadrarea investițiilor în perioada de eligibilitate a programului operațional;

- pentru sectorul de management al riscului se are în vedere actualizarea prevederilor POIM prin preluarea celor 10 tipuri de riscuri care au fost prioritizate prin Evaluarea Națională a riscurilor, precum și introducerea unui indicator de rezultat care să reflecte tipurile de intervenții care vor contracara aceste 10 tipuri de noi riscuri. De asemenea se propune pentru serviciul de telecomunicații speciale acordarea flexibilității de a depune proiecte în afara unui parteneriat cu IGSU respectiv pentru proiectul tetra;
- modificarea listei proiectelor majore, respectiv includerea unor proiecte a căror valoare eligibilă depășește plafonul de 50 de milioane de euro, respectiv proiectul de depoluarea unor situri. De asemenea pentru IGSU sunt patru noi proiecte respectiv: modulul 2 al proiectului Multirisic și alte trei componente care vizează dotarea cu tehnică și echipamente pentru intervențiile aeriene, maritime și terestre;
- actualizarea denumirii unor proiecte din sectorul de apă pentru a reflecta în practică evoluțiile înregistrate în dezvoltarea acestora proiecte.

Dna Raluca DAN de la WWF Romania a intervenit si a reiterat observația din SCS Mediu legata de investițiile în zonele portuare în cadrul obiectivului Strategic 2. 4 și anume in porturile Tulcea și Sulina, solicitând ca acestea să se realizeze in acord cu obiectivele strategiei integrate de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării, astfel încât să nu crească impactul asupra ecosistemelor naturale și să se disturbe echilibrul ecologic al Deltei Dunării, mai ales că presupune o creștere a volumului de pasageri în Deltă.

Dna. Arat a răspuns ca se va avea in vedere aspectul semnalat de WWF.

DL. Carsten RASMUSSEN a dorit sa menționeze faptul ca:

- modificarea de program a fost adusa la cunoștința CE doar informal si ca nu au obiecții cu privire la acestea;
- în ceea ce privește investițiile la Tulcea si Sulina, CE se va asigura ca pentru fiecare investiție va exista o evaluare a impactului asupra mediului si a solicitat AM POIM sa se angajeze ca va exista aceasta evaluare de mediu înaintea efectuării acestor investiții.

In continuarea reuniunii a luat cuvântul dna Oana Voina, managerul de proiect din cadrul Primăriei Municipiului București, care a ținut să clarifice aspectele care țin de modernizarea rețelei de termoficare, respectiv faptul ca necesitatea de 500 km de rețea a fost estimată inițial fără a avea finalizat studiul de fezabilitate care ulterior a relevat un cost în jurul a 1 mil euro/km, fapt care a condus la concluzia că cei 500 km inițiali estimați nu pot fi făcuți cu banii alocați pe axa specifică.

DL. MORARU de la IPP a intervenit întrebând daca reducerea indicatorului determina si reducerea valorii proiectului.

Domnul Cristian Mărișteanu de la AM POIM a intervenit precizând faptul ca s-a redus doar ținta indicatorului nu si valoarea proiectului.

Dna. Valentina Dimulescu de la Societatea Academică din România (SAR) a intervenit solicitând PMB sa precizeze daca isi asuma faptul ca proiectul finanțat din POIM (respectiv realizarea celor 200 km de rețea din proiect) se va finaliza in actuala perioada de programare.

Dna. Voinea a precizat faptul ca indicatorului a fost redus de la 500 km de rețea la 200 km de rețea, pentru a fi fezabil si a se reuși finalizarea acestui proiect până în 2023. De asemenea a mai adăugat ca studiul de fezabilitate este aproape finalizat, analiza cost beneficiu se va finaliza în cursul lunii iunie a.c., iar calendarul de lucru este respectat. In final, dna. Voinea a reiterat importanta realizării acestui proiect din bani europeni, având in vedere faptul ca sistemul centralizat este în stare deplorabilă.

Domnul Carsten RASMUSSEN de la CE a intervenit si a menționat faptul ca serviciile CE așteaptă acest proiect care se realizează cu sprijin JASPERS si ca, având in vedere ca estimarea inițiala poate sa nu fie corecta, CE poate accepta si varianta cu 200 km de rețea, restul pana la 500 km putând-se realiza din alte surse ale primăriei. Totuși, a menționat îngrijorarea CE cu privire la situația juridica si financiara a distribuitorului, care daca nu se rezolva, poate duce la periclitarea viabilității proiectului si implicit, la decizia de a nu mai fi finanțat de către CE.

Dna. Voinea de la PMB a intervenit si a menționat faptul ca, in ceea ce privește partea de analiza instituțională și de preluare a afacerii, planul de reorganizare al ELCEN si RADET urmează să fie analizat și aprobat de către consiliul general al municipiului București și din momentul în care Primăria își asumă planul respectiv, nu vor mai fi probleme legate de depunerea planului de reorganizare, urmata de prezentarea contractului de delegare.

Dl. Dragostin Catalin de la Geoexchange a luat cuvântul solicitând clarificări cu privire la beneficiile care sunt așteptate după aceasta investiție de sute de milioane de euro si daca proiectul de termoficare corespunde unei necesități strategice pe termen lung, proiectul trebuie privit în contextul unei strategii de decarbonare a sistemelor de termoficare și creștere a eficienței (pentru îndeplinirea obligațiilor din Directiva 27 sau „Clean Energy package” de introducerea regenerabilă în sistemele de termoficare). De asemenea, dl. Dragostin a menționat faptul ca Primăria București discută cu diverși investitori despre diverse centrale de cogenerare de înaltă eficiență, turbine cu gaz si tot felul de variante și opțiuni separat si nu într-un concept strategic agregat necesar pentru conformare cu directivele in vigoare.

Dna. Voinea de la PMB a răspuns menționând faptul ca la nivelul PMB a fost elaborata o strategie care, in decembrie 2017, a fost îmbunătățita si care va fi pusa la dispoziția Geoexchange pentru a verifica aspectele semnalate.

Dl. Adrian MORARU (IPP) a intervenit solicitând votarea separat a modificărilor aduse POIM pentru a fi echitabil si a mai menționat faptul ca in Oradea reabilitarea rețelei termice se realizează la jumătate de preț fata de prețul estimat in proiectul de termoficare al PMB.

Dl. Carsten RASMUSSEN de la CE a intervenit menționând faptul ca proiectul de termoficare de la București este un proiect major care se realizează cu sprijin JASPERS si va fi verificat atât de către Jaspers, cat si de către serviciile CE din punct de vedere al viabilității investiției, prețul proiectului, etc. Totodată a menționat ca in momentul de fata nu se știe exact prețul investiției pentru proiectul de termoficare si este important sa acceptam reducerea valorii ținta a indicatorului pentru ca proiectul sa fie realizabil.

Dl. Dragostin a menționat faptul ca problema ridicata in cadrul reuniunii nu este legata de numărul de km reabilitați, ci de faptul ca trebuie sa ne asiguram ca banii investiți in acest sistem vor rămâne si peste 50 de ani pentru a putea continua si realiza alte investiții in viitor.

Dna. Oana Arat, DG Adjunct DGPEIM, a supus la vot modificările POIM: modificările aferente sectorului de transport si cele din sectorul de mediu au fost aprobate in unanimitate, iar cele pentru sectorul de energie au fost aprobate cu majoritate de voturi - o abținere și un vot împotriva.

5. Prezentarea cadrului de performanță al POIM 2014-2020

În continuarea reuniunii, dna. Irina Radu a prezentat analiza cadrului de performanță pentru POIM menționând faptul că 6% din alocarea pe program o reprezintă rezerva de performanță, iar pentru rezerva de performanță să fie considerată alocare definitivă, până la 31 decembrie 2018 trebuie să fie îndeplinite obiectivele de etapă și țintele stabilite la nivelul fiecărei priorități, urmând ca în cursul anului 2019, în baza Raportului anual de Implementare 2018, Comisia Europeană să adopte decizia prin care se confirmă îndeplinirea acestora. Trebuie să ne asigurăm că toți indicatorii ating 85% din ținta de etapă estimată cu o excepție, doar un indicator poate avea 75% din ținta de etapă asumată.

Situația pe axe prioritare se prezintă astfel:

- în sectorul de transport (AP 1 și AP 2) nu există nici un risc de nerealizare a indicatorilor de etapă;
- în sectorul de mediu (AP 3) și pentru AP 7, O.S 7.1 - termoficare, avem un risc mediu de neatingere a țintelor asumate;
- axa prioritară 4 (biodiversitate) - indicatorii de tip fizic atinși, mai puțin indicatorul financiar respectiv suma totală cheltuieli eligibile certificate de ACP, unde până la sfârșitul acestui an nu se poate ajunge în zona de siguranță de 75%.

Pentru acești indicatori cu risc mediu se poartă discuții cu Comisia Europeană pentru a vedea dacă există baza regulamentară de a modifica și de a reduce țintele 2018, pentru a nu ajunge în situația de realocare a fondurilor către alte axe prioritare.

- axa prioritară 5 indicatorii de tip fizic: „populația care va beneficia de măsuri de protecție împotriva inundațiilor” - nivelul actual de 61,3% și se estimează atingerea zonei de siguranță de 75%; „lungime de plajă și faleza reabilitată în proiecte transmise la Comisia Europeană” - există un proiect major în grad avansat de pregătire, deci nu vedem nici un risc pentru atingerea indicatorilor atât cel fizic, cât și cel financiar;
- axa prioritară 7 - rețeaua termică cuprinsă în contracte de achiziție publică semnate - există un risc clar de neatingere a indicatorilor și suntem în proces deschis de consultare cu comisia pentru a analiza posibilitatea de a modifica indicatorul din contracte de achiziție publică semnate în proiecte contractate.
- axa prioritară 6 - energie - risc foarte mare de neatingere a indicatorilor de etapă; la Ministerul Fondurilor Europene au fost deja demarate câteva acțiuni pentru a încerca regândirea strategiei de finanțare. De asemenea au fost inițiate discuții cu BEI și cu BERD pentru a modifica programul, de a introduce noi instrumente financiare și s-a discutat posibilitatea de a coopera ESCO ca parteneri în cadrul sectorului de energie. De asemenea, la nivelul MFE, cu sprijinul BEI, s-a derulat o caravană în cinci orașe dedicată potențialilor beneficiari, pentru a vedea care sunt modificările necesare.

Dl. Carsten RASMUSSEN a menționat faptul că CE este foarte dezamăgită de companiile Transelectrica și Transgaz care au primit o finanțare foarte mare, iar în al cincilea an de implementare nu au înregistrat progrese semnificative, motiv pentru care rezerva de performanță (cei 6%) ar putea fi redirectionată spre alte investiții.

În continuarea reuniunii, dl. Dragostin a subliniat importanța și necesitatea implementării unor proiecte care utilizează resursele regenerabile pentru încălziri municipale, pentru a înlocui păcura și cărbunii utilizați în momentul de față, lucru ce ar duce și la reducerea costurilor de la 200 euro la 60 euro. De asemenea, a mai subliniat că unul dintre motivele principale pentru care nu se pot implementa în România proiecte aferente sectorului de energie îl reprezintă neacordarea de co-

finanțare din partea băncilor din România pentru accesarea de fonduri europene pentru implementarea unor proiecte de eficiența energetică și resurse regenerabile: băncile nu doresc să finanțeze proiectele din sectorul energetic invocând varii motive (proiectele sunt riscante, primăriile sunt falimentare, companiile care vor să facă aceste proiecte nu sunt corespunzătoare, etc.).

Dna. Valentina Dimulescu (SAR) a întrebat care este estimarea privind creșterea bugetului pentru proiectul pe termoficare ca urmare a adăugării aspectului legat de energia regenerabilă.

Dl. Dragostin (GEOEXCHANGE) a menționat că sistemul de termoficare cuprinde partea de producție, transport și distribuție de agent termic, iar utilizarea resurselor regenerabile implică partea de producție. A mai precizat că, având în vedere faptul că se vor plăti emisiile de CO₂ din 2020 încolo, s-au făcut analize în care producția pe regenerabile este mai competitivă decât producția pe fosile, în condițiile în care prețul fosilelor va crește. Aceasta înseamnă că trebuie să internalizăm CO₂ și trebuie să ne asigurăm că rețeaua în care investim trebuie să rămână în următorii 50 de ani.

6. Stadiul implementării fizice și financiare a POIM (contracte/plăți/rambursări) și previziuni privind implementarea

Dl. Cătălin COSTACHE, director general OIT, a prezentat stadiul implementării fizice și financiare a proiectelor aferente AP 1 și AP 2, subliniind următoarele:

- rata de absorbție este de aproximativ 17,5% din alocare;
- din februarie 2017 până în prezent au fost procesate peste 170 de cereri de rambursare (CR), totalizând aproximativ 4 mld. de lei, iar în luna iunie a fost procesată 1 CR în sumă de 100 de milioane de RON, sumele provenind în principal din sectorul de cale ferată;
- ținta asumată pentru anul 2018 raportată de OIT la AM POIM și respectiv la Guvern este de 2,4 miliarde de lei, fără aplicarea corecțiilor financiare, respectiv de 2 miliarde de lei aplicând o corecție medie de 15%;
- nu există risc de dezangajare pentru anul 2018, iar pentru anul 2019 ținta este de aproximativ 2 miliarde de lei (1,6 miliarde cu corecții aplicate);
- în ceea ce privește absorbția fondurilor europene, avem în construcție și în licitare contracte de finanțare de peste 11 mld. de euro, iar în urma unei analize realizate de OIT pe graficele de lucrări ale proiectelor, acolo unde există graficele sigure, precum și graficele proiectate pentru proiectele aflate în licitație, țintele ar trebui să fie atinse pentru perioada 2019-2021;
- sunt peste 30 de apeluri lansate reprezentând 99,6% din alocarea axelor de transport ale POIM, iar restul de 0,4% va fi alocată unui apel de suprastructură navală care presupune o schemă de ajutor de stat. Schema de ajutor de stat presupune o analiză de oportunitate pentru a justifica oportunitatea acestei scheme de finanțare pentru operatorii portuari atât pe Dunăre, cât și în Marea Neagră în Constanța;
- nivelul de aprobare a proiectelor aferente AP 1 atinge aproape alocarea din program (98,8 %), diferența (până la 100%) provenind din proiectul M6 la care se așteaptă un răspuns CE;
- pentru AP 2 valoarea proiectelor aprobate este de aprox. 40% din alocare și de 32% pentru proiectele contractate, iar în pipeline-ul de proiecte sunt foarte multe proiecte care așteaptă să fie depuse și să fie aprobate;
- lista de proiecte transmise deja către Comisia Europeană:
 - o faza a 2-a din proiectul de reabilitare a DN 73,
 - o linia de metrou M6,
 - o faza a 2-a a modernizării ecluzelor
 - o modernizarea DN 73 Pitești - Câmpulung - Brașov
- lista de proiecte care urmează să fie transmise către Comisia Europeană:
 - o construcția centurii București
 - o construcția podului peste Brăila
 - o autostrada Transilvania sectorul Gilău - Zimbor
 - o drumul Expres Craiova- Pitești

- îmbunătățirea serviciilor de transport de călători cu metroul pe Magistrala M2

În continuare dl. Cătălin Bălan, director AM POIM, a luat cuvântul și a prezentat stadiul implementării fizice și financiare a POIM în sectorul de mediu:

AXA Prioritara 3

▪ **Sectorul deșeurii:**

- dificultăți pe care beneficiarii le întâlnesc în implementarea proiectelor fazate sunt: alunecările de teren (calitatea amplasamentelor puse la dispoziție de autoritățile locale) și atribuirea operării;
- soluțiile identificate în momentul în care noile proiecte de deșeurii se vor materializa o abordare de tipul „design build operate”.
- pentru cele 18 proiecte fazate de deșeurii sunt 175 de contracte de achiziție publică semnate; aceste proiecte se află în faze avansate de implementare:
 - 12 se află într-o etapă de peste 90% din punctul de vedere al implementării fizice;
 - 2 proiecte se află într-o etapă de peste 80%, ceea ce implică riscuri la nivelul îndeplinirii țintelor de absorbție.
- Există riscul neatingerii țintelor pentru anii următori, dacă nu se promovează noi proiecte în sectorul de deșeurii.

▪ **Sectorul de apă:**

- 67 de proiecte, din care 5 proiecte noi de finanțare (cu accent pe derularea procedurii de achiziție publică pe noua legislație națională, inclusiv pe noul contract de lucrări și implementarea proiectelor);
- 217 contracte de achiziții publice semnate dintr-un total de 350 de contracte cu o valoare care se apropie de 2,6 miliarde lei;
- în ceea ce privește stadiul fizic al implementării, 20 de contracte de finanțare au un stadiu fizic de 90% (proiecte fazate), 5 proiecte au progres între 80% și 90%, iar 26 de proiecte au progres sub 50%;
- 34 proiecte de asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor noi în domeniul de apă, care sunt în diferite stadii de pregătire.

AXA Prioritara 4 (biodiversitate)

- sunt 40 de contracte de finanțare semnate;
- problema principală constă în faptul că beneficiarii se concentrează pe întocmirea documentațiilor necesare rambursărilor salariale și diverselor costuri administrative și mai puțin pe activitățile care vizează implementarea efectivă;

Axa prioritară 5

- cele 2 proiectele fazate care sunt derulate la nivelul Apelor Române se află în stadiul de peste 97%, respectiv 99%;
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) a reușit să finalizeze cu succes un proiect, iar al II-lea proiect înregistrează un progres de 91%, urmând să fie închis în perioada imediat următoare.

În continuarea reuniunii a luat cuvântul dl. director Andrei Chivu pentru prezentarea situației aferente **sectorului de energie**:

- 11 proiecte sunt în implementare, din care 9 proiecte aferente AP 6 și 2 proiecte aferente AP 7;
- cele 9 proiecte înregistrează un stadiu fizic de aproximativ 10%, iar celelalte 2, respectiv Oradea - progres fizic de 94% și Iași - progres fizic de 23%;
- plățile către beneficiari în anul 2018 au fost de aprox. 23 de milioane lei.

Dna. Oana Arat, a făcut o scurtă prezentare privind stadiul implementării financiare, subliniind următoarele:

- la nivelul AM POIM pentru proiectele din sectorul de mediu au fost procesate 820 de cereri de plată/ pre-finanțare /de rambursare cu o valoare totală autorizată de 6.809.039.019,07 lei, din care pre-finanțări plătite către beneficiari în valoare de 13.285.116,63 lei, rambursări plătite către beneficiari în valoare de 6.782.773.469,38 lei și sume suportate de la bugetul de stat (TVA, corecții financiare) de 419.996.975,50 lei;
- au fost transmise la ACP 7 declarații de cheltuieli cu valoare totală eligibilă de 6.770.233.557,86 lei și au fost transmise la CE 5 aplicații de plată cu valoare totală eligibilă de 6.232.292.840,78 lei;
- rata de absorbție la nivelul POIM este de 10,21% (rambursări versus alocare) sau de 11,62% (aplicații de plată versus alocare).

Dna. Valentina Dimulescu (SAR) a intervenit și a solicitat clarificări cu privire la corecțiile la care se face referire în materialul prezentat respectiv dacă ele sunt pe actuala perioadă de programare.

Dna. ARAT a precizat că sumele menționate drept corecții financiare sunt aferente proiectelor făcute și acordarea lor este reglementată de Ordonanța nr. 15.

Dl. Carsten RASMUSSEN a intervenit solicitând informații cu privire la efectuarea unei analize cu privire la neîndeplinirea țintei de plăți pentru anul 2019 pentru sectorul de transport.

Dl. Cătălin COSTACHE, director general al OIT, a răspuns:

- portofoliul de proiecte în implementare și în licitare este de aproximativ 11 miliarde de euro;
- execuția pe anul 2019, de aproximativ 1,4 miliarde de euro, acoperă aproape de două ori riscul de dezangajare;
- pentru anul 2020 sunt estimate peste 2 miliarde de euro producție din proiecte făcute care se află în implementare (Sebeș -Turda, Lugoj- Deva, Câmpia Turzii - Ogra Târgu Mureș, calea ferată, ecluzele pe Canalul Dunăre- Marea Neagră, reabilitările de drumuri naționale) și din proiectele noi de investiții (podul Brăila, autostrada București, centura de Sud, Sibiu- Pitești lotului 1 și 5, etc.);
- împreună cu colegii de la BEI a fost elaborat un instrument IT de raportare în care există un modul de predicție, instrument care va ajuta foarte mult la debirocratizare și va ajuta foarte mult la calculele acestor cash flow-uri. La următorul CM POIM vom discuta pe situația emisă de acest instrument, mai ales că se pot genera din el direct fișierele Corina solicitate de CE.

Dl. Carsten a revenit și a solicitat dlui. Cătălin GHERAN să estimeze care este riscul pe program (mediu+ transporturi) de neatingere a țintei pentru anul 2019.

Dl. Cătălin GHERAN a precizat următoarele:

- cu ultima declarație de cheltuieli transmisă de AM POIM la Autoritatea de Certificare și Plata s-a acoperit riscul de dezangajare pentru anul 2018, iar ceea ce se va declara de acum încolo, contribuie la îndeplinirea țintei pentru anul 2019;
- riscul de dezangajare pentru anul 2019 este aproape inexistent deoarece valoarea proiectelor făcute acoperă deja riscul de dezangajare pentru anul 2019; în plus, toate proiectele noi ale căror contracte de lucrări sunt semnate vor genera plăți în anii următori;
- anul 2020 este primul an cu risc de dezangajare dacă nu înregistrăm progrese până la finalul anului 2018 în ceea ce înseamnă aprobarea proiectelor noi și implementarea proiectelor din portofoliul POIM.

Dl. Sorin CAIAN (AMCOR) a dorit să sublinieze următoarele:

- rolul de finanțator al Ministerului Fondurilor Europene prin AM POIM este și cel al jucătorului care „împinge” lucrurile ca să se întâmple;

- necesitatea implicării beneficiarilor de proiecte pentru a putea fi atinse obiectivele stabilite prin program;
- importanța demarării cât mai urgente a licitațiilor aferente proiectelor POIM pentru a putea fi finalizate în actuala perioadă de programare.

Dl. Cătălin GHERAN a menționat că prioritatea AM POIM până la finalul anului este de a aproba cât mai multe proiecte care sunt în pipeline-ul din program, subliniind inclusiv necesitatea identificării proiectelor pentru următoarea perioadă de programare.

Dl. Cătălin GHERAN l-a invitat pe dl. CAIAN să prezinte poziția sa, în calitate de consultant și reprezentant al asociației profesionale implicat în proiecte europene, cu privire la acțiunile sau măsurile necesare pentru îmbunătățirea gradului de pregătire a proiectelor și livrarea lor în termen.

Dl. Sorin CAIAN (AMCOR) a menționat:

- existența unui sistem de achiziții care nu este nefavorabil;
- lipsa unei legături între statul care aduce banii și cei care au responsabilitatea realizării proiectelor (ex: Transgaz și Transelectrica - companii deținute 100% de către stat);
- în sectorul de apă, lipsa responsabilității autorităților locale pentru neîndeplinirea țintelor de conformare, având în vedere că penalitățile de neîndeplinire revin exclusiv statului;

Reprezentantul TRANSGAZ a intervenit și a menționat că are un proiect de dezvoltare a rețelei de transport spre Moldova care este în ultima fază de acceptare, iar în perioada următoare se așteaptă ca acest proiect să intre la finanțare. Un alt proiect care este în prezent în pregătire, va intra de asemenea în procedura de finanțare pe fonduri europene.

Dl. GHERAN a mai menționat faptul că AM POIM are în permanență o abordare proactivă față de beneficiari, ca „trage” de beneficiari să își pregătească proiectele dar, din păcate, beneficiarii nu „trag” de AM să le fie finanțate proiectele. A mai precizat că AM POIM organizează săptămânal întâlniri în vederea depistării problemelor din sectoarele finanțate prin POIM și găsirea de soluții.

Dl. Carsten RASMUSSEN a subliniat faptul că:

- este necesară colaborarea tuturor celor implicați în proiecte europene pentru ca această perioadă de programare să se încheie cu succes, iar CE se va sigura pe următoarea perioadă de programare că nu vor beneficia de finanțare cei care au demonstrat că nu pot utiliza banii alocați din fonduri nerambursabile.
- Transelectrica și Transgaz nu și-au făcut treaba, motiv pentru care rezerva de performanță de 6% va fi realocată.

Reprezentantul TRANSGAZ a menționat ca:

- proiectul BRUA cu fonduri europene este în implementare;
- proiectul de dezvoltare a rețelei spre Moldova este deus la AM POIM, iar documentația este în faza finală și se așteaptă ca într-o perioadă relativ scurtă să se primească acceptul pentru a realiza această investiție;
- Transgaz a făcut de asemenea o rețehnologizare a unei stații de comprimare la Șinca, pe fonduri europene și a mai automatizat gazoductul Iași-Ungheni în anul 2015, tot pe fonduri Europene;
- după acceptarea la finanțare a proiectului Moldova, Transgaz mai are în vedere depunerea unui proiect pentru finanțarea din fonduri europene.

Dl. Carsten RASMUSSEN a solicitat OI T prezentarea unei prognoze cu privire la proiectele de transport, inclusiv a riscurilor legate de întârzierile în lansarea licitațiilor, amintind totodată și faptul că CE așteaptă „lista lungă de proiecte majore” de 2 ani.

Dl. COSTACHE a răspuns:

- SIBIU - Pitești este o prioritate și nu putem judeca progresele în sector după acest proiect;
- lista care a fost prezentată în CM va fi trimisă la CE așa cum și lista de anul trecut a fost trimisă;
- M6 nu a fost menționat în graficul de plăți.

Dl. Ionuț Ciurea (Proinfrastructura) a intervenit și a menționat următoarele:

- slabă pregătire a proiectelor și a dat drept exemple proiectele Sibiu- Pitești și Craiova Pitești;
- pentru M6 a solicitat prezentarea în cadrul CM POIM a unor termene realiste afirmând imposibilitatea efectuării de plăți în 2019 pe acest proiect.

Dl. COSTACHE a menționat faptul că trebuie „să ieșim din paradigma lui nimic nu se face pe transporturi, nimic nu este bun pe transporturi” și a subliniat faptul că dacă CE va transmite un punct de vedere pozitiv, în 2019 M6 poate genera cheltuieli, chiar dacă nu neapărat aferente lucrărilor.

Dl. Mustăța de la Metrorex a confirmat că în anul 2019 se vor putea face plăți în cadrul proiectului M6 chiar și pentru lucrări.

Dl. Neaga, Directorul general al CNAIR, a subliniat faptul că la nivelul CNAIR se lucrează la un regulament în ceea ce privește modul de organizare al licitațiilor viitoare, cu termene exacte și cu responsabilități, amintind de un alt regulament prin ordin de Ministru din 2013- 2014, care stabilea un număr de 30 de zile pentru evaluarea ofertelor. Nu s-a respectat exact termenul de 30 de zile dar se termina undeva între 40 și până în 60 de zile.

Dl. Carsten RASMUSSEN a subliniat:

- pesimismul CE în ceea ce privește prognoza prezentată în cadrul CM POIM;
- graba MT în lansarea proiectului Sibiu - Pitești fără a avea evaluarea de mediu;
- importanța transmiterii la CE a unor proiecte majore mature, de calitate, pentru a nu întâmpina probleme ulterior

În continuarea reuniunii dl. Cătălin GHERAN a adăugat, legat de previziuni, următoarele:

- la nivelul Autorității de Management există aceste date legate de finalizarea proiectelor făcute și stadiul proiectelor noi, care se transmit și colegilor din DG REGIO, Unitatea România;
- exercițiul de prognoza este unul destul de complicat, iar realitatea estimărilor se poate vedea la finalul anului.
- previziunile sunt în general și în marea lor majoritate făcute pe proiecte care au contracte de finanțare semnate și foarte puțin pe proiecte noi sau viitoare, tocmai datorită faptului că un proiect nou nu poate genera imediat cheltuieli, ci la cel puțin un an, dacă nu și mai mult, după semnarea lor, având în vedere că prima etapă a implementării cuprinde derularea procedurilor de achiziții.

7. Stadiul apelurilor de proiecte POIM, stadiul contractării, stadiul pregătirii portofoliului de proiecte, inclusiv previziuni

În ceea ce privește stadiul lansării apelurilor în sectorul de mediu situația se prezintă astfel:

- 5 apeluri de proiecte lansate:
 - Dezvoltarea infrastructurii integrate de apă și apă uzată (închidere 31.12.2018)
 - Dezvoltarea infrastructurii de management integrat al deșeurilor (închidere 31.12.2018)
 - Evaluarea și monitorizarea calității aerului la nivel național; apel nevalidat; 3 proiecte pre-identificate; Ministerul Mediului nu a finalizat scrierea cererilor de finanțare;
 - Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității (închidere 30.06.2018); Apel suspendat în data de 15.12.2016, relansat în data de 28.08.2017;
 - Reducerea efectelor inundațiilor și eroziunii costiere -proiecte noi (închidere 02.07.2019).
- 3 apeluri de proiecte au fost închise

- Situri contaminate - proiecte fazate;
- Reducerea riscului la inundații - proiecte fazate;
- Consolidarea capacității de reacție în caz de dezastre - proiecte no-regret;
- 3 ghiduri sunt în diverse etape de elaborare, urmând a fi supuse aprobării în cursul acestui an:
 - Refacerea ecosistemelor degradate -proiecte noi;
 - Reducerea suprafețelor poluate istoric - proiecte noi;
 - Prevenirea altor riscuri decât inundațiile și eroziunea costieră (conform evaluării naționale a riscurilor), bugetul alocat va fi cel rămas disponibil după depunerea proiectelor de inundații și eroziune costieră - proiecte noi;
- În ceea ce privește portofoliul de proiecte pentru sectorul mediu, numărul total de proiecte este 151 (60 proiecte noi, 51 proiecte fazate, 40 proiecte AT), cu o valoare proiecte 10 mld. Euro, fiind prezentate informații detaliate privind stadiul pregătirii acestora pentru domeniile apă și apă uzată, deșeuri, biodiversitate, monitorizarea aerului, riscuri la inundații, situri contaminare, managementul situațiilor de urgență.

Dl. Mărișteanu a prezentat și situația contractării pe cele 3 axe prioritare pe perioada 2017-2019, respectiv:

- La nivelul AP 3 investițiile în deșeuri și infrastructura de apă:
 - 85 de CF cu o valoare eligibilă de aproximativ 1,6 miliarde de euro, reprezentând o contractare de 49% din bugetul alocat;
- La nivelul AP 4: 103 proiecte depuse, 56 aprobate și 40 contractate, în valoarea 44 de milioane de euro, rata de contractare de 18%;
- La nivelul AP 5: 2 proiecte fazate pentru investițiile în inundații și combaterea eroziunii costiere(O.S 5.1) și 2 proiecte promovate de IGSU(O.S 5.2); rata de contractare pe AP 5 este de 11%.

În ceea ce privește stadiul lansării apelurilor în sectorul de energie, situația se prezintă astfel:

- toate apelurile de proiecte sunt în derulare;
- sunt dificilăți pe obiectivul specific (OS) 6.1, pentru producția de energie din surse regenerabile și pentru cogenerarea de înaltă eficiență, unde nu există încă niciun contract de finanțare semnat, deși sunt depuse proiecte.

Dl. Mărișteanu a prezentat și situația contractării pe cele 2 axe prioritare pe perioada 2017-2019, respectiv:

- la nivelul AP 6: 15 proiecte sunt aprobate, 9 Contracte de Finanțare (CF) sunt semnate, în valoare de 10 milioane de euro, reprezentând o rata de contractare de 4,5%;
- la nivelul AP 7: 2 CF semnate în valoare 37,15 mil. euro, reprezentând o rata de contractare de 13%;
- La nivelul AP 8 - 0.

În finalul prezentării, dl. Mărișteanu a dat informații detaliate privind stadiul pregătirii portofoliului de proiecte aferent sectorului energie, termoficare și transport energie electrică și gaze naturale.

Dna. Cristina Șut, reprezentata Societatea Ornitologică Română (SOR), a intervenit și a solicitat clarificări cu privire la estimarea privind relansarea apelului pe biodiversitate.

Dl. Cătălin GHERAN a răspuns menționând faptul că

- apelul a fost deschis timp de un an și jumătate, beneficiarii având timp suficient pentru a putea depune aplicații de finanțare pe POIM;

- în momentul de față se face o analiză pentru a vedea nevoia pe care o avem pentru a realiza indicatorii asumați, iar în funcție de rezultatul analizei apelul va putea fi redeschis.

Dna. Cristina Șut (SOR) a mai adăugat ca:

- apelul a fost închis în dec. 2017, iar 99% din potențialii beneficiari nu aveau cum să scrie proiecte deoarece nu se încadrau în limitele impuse de ghid;
- în aprilie 2018, când s-a redeschis apelul, potențialii beneficiari se încadrau în prevederile ghidului solicitantului, dar timpul a fost scurt pentru a permite reconfigurarea proiectelor și pregătirea tuturor avizelor necesare, obținerea lor necesită timp destul de îndelungat.

DL. CTIBOR de la CE a menționat faptul că:

- lipsa de proiecte evidențiază ca ONG-uri nu au avut timp să pregătească proiectele de biodiversitate;
- ar trebui să existe niște organisme profesionale care să sprijine pregătirea proiectelor;
- Ministerul Mediului trebuia să raporteze pe baza proiectelor aflate în implementare.

Dna. Cristina Șut (SAR) a revenit cu următoarele completări pentru a clarifica motivele nedepunerii de proiecte:

- pe primul apel de proiecte deschis, potențialii beneficiari nu au putut depune proiecte aferente măsurilor active de conservare datorită condiției de eligibilitate privind procentul ridicat de la capitolul activității, procent care se putea atinge doar cu activități foarte ample la nivelul ariei protejate;
- relansarea apelului conduce la reconfigurarea proiectelor, iar redeschiderea apelului ar fi oportună pentru a oferi timpul necesar pentru obținerea avizelor (care necesită o perioadă de timp destul de mare) și pentru depunerea de noi proiecte.

DL. Cătălin GHERAN a propus ca ulterior finalizării analizei, să fie organizată o întâlnire cu toți cei implicați în sectorul de biodiversitate și împreună cu Ctibor.

Dna. Raluca DAN de la WWF România a făcut referire la AP 5, prevenirea riscurilor la inundații, solicitând:

- date cu privire la proiecte care se află acum în pregătire;
- organizarea unui grup de lucru în cadrul SCS MEDIU;
- data estimată pentru întâlnirea propusă.

DL. Cătălin GHERAN a menționat faptul că întâlnirea va avea loc undeva spre sfârșitul anului, în momentul în care ANAR va avea și consultanții necesari contractați pentru pregătirea acestor proiecte.

DL. Ctibor a mai menționat faptul că pentru AP 5 doar un număr mic de beneficiari au beneficiat de instruire în elaborarea proiectelor și depinde de autoritățile locale să respecte cerințele de conformitate.

DL. Cătălin GHERAN a mai menționat faptul că pentru sectorul de protecție împotriva inundațiilor, Autoritatea de Management a depus eforturi foarte mari pentru a explica beneficiarului ceea ce trebuie să facă, iar împreună cu colegii de la JASPERS a fost elaborat un model de documentație de SF, de ghid privind etapele prin care trebuie să treacă, astfel încât aceste proiecte să corespundă obiectivelor programului.

DL. Carsten RASMUSSEN a solicitat AM POIM ca, pentru sectorul de apă, să identifice împreună cu JASPERS proiecte noi care să poată fi transmise către CE până în toamna.

DL. Cătălin GHERAN a menționat faptul că se fac eforturi ca anul acesta o parte din proiectele în pregătire, care au valoare mare, să fie finalizate, iar licitațiile să fie lansate.

Dna. Raluca DAN a solicitat informații cu privire la mecanismul ADI ITI Delta DUNARII, respectiv dacă s-a propus vreo evaluare și când.

Dl. Cătălin GHERAN a răspuns că responsabilitatea evaluării revine unei structuri distincte din cadrul MFE, care va beneficia de finanțare din POAT inclusiv pentru proiectele POIM care intra sub incidența mecanismului ADI ITI Delta DUNARII - până în prezent doar proiectul podului de la Brăila și alte câteva proiecte de la Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării.

În finalul reuniunii a luat cuvântul dl. Carsten RASMUSSEN pentru a prezenta concluziile din partea CE:

- Comitetul de monitorizare POIM a fost apreciat ca fiind unul transparent, în care atât AM POIM, cât și OI T și membrii CM nu neaga problemele, ci încearcă să găsească și să propună soluții; totodată, a adresat multumiri ONG-urilor pentru participarea activă și cunoașterea problemelor cu care se confruntă toate cele trei sectoare de investiții finanțate din POIM;
- Comisia Europeană încurajează ca pregătirea pentru perioada următoare de programare să înceapă din timp, în special în sectorul de infrastructură.

Concluziile celei de-a VII-a reuniuni a CM POIM:

1. Membrii CM POIM au fost de acord cu:
 - includerea „Asociației Moldova vrea autostrada” ca observator în cadrul SCS T și al CM POIM
 - includerea FADIDA ca observator în cadrul SCS Mediu
2. A fost aprobată propunerea de modificare a POIM, modificările aferente sectorului de transport și cele de mediu au fost aprobate cu unanimitate de voturi iar cele aferente sectorului de energie cu majoritate de voturi (1 vot împotriva din partea SAR și o abținere din partea IPP);
3. În perioada imediat următoare vor fi reactivate Grupurile de Lucru Tematice (feroviar, rutier, naval și deșeurii) pentru discuții aplicative pe priorități finanțate prin program;
4. OIT va organiza în luna iulie o reuniune vizând problemele punctuale întâmpinate în pregătirea proiectului autostrăzii Sibiu-Pitești;
5. CNAIR va pregăti o situație a penalităților (valoarea și principalele cauze care au condus la revendicări din partea antreprenorilor) la nivel de contract care va fi transmisă secretariatului SCS T;
6. În contextul lecțiilor învățate din perioada anterioară, OIT va transmite o situație privind corecțiile aplicative în cadrul proiectelor noi de investiții, respectiv modul în care beneficiarii au tratat, atât în etapa de licitație (în documentația de atribuire), cât și în etapa de implementare, cauzele care au generat în trecut corecții financiare.
7. Autoritățile române urmează să răspundă în perioada imediat următoare scrisorii CE cu privire la implementarea instrumentelor economice în sectorul de management al deșeurilor, în baza poziției adoptate de Guvern;
8. Indicatorii aferenți cadrului de performanță nu pot fi îndepliniți pentru sectorul de energie, iar AM POIM a inițiat deja demersuri pentru a promova măsuri alternative:

- instrumente financiare în discuție cu BEI și BERD
 - introducerea partenerilor ESCO în program (AP 6) etc.
9. AM POIM va analiza solicitarea de prelungire a apelului de proiecte pe biodiversitate având în vedere că există proiecte în pregătire care au toate avizele luate și pot fi încărcate în MYSMIS și va informa în consecință membrii CM/SCS M;
10. Pentru AP 5 prevenirea riscurilor la inundații, AM POIM va organiza o întâlnire spre sfârșitul anului, în funcție de momentul în care ANAR va avea consultanții necesari pentru pregătirea acestor proiecte;
11. Pregătirea de proiecte noi aflate în portofoliul POIM reprezintă o prioritate și o preocupare la nivelul tuturor autorităților române.